

Талант (дуже стисло)

Степан Васильченко

В селі К. згубила себе з романтичного причинення церковна хористка... Ховати її чином церковним тамошній священик позрікся. Люди принесли йому домовину з мерцем на подвір'я, поставили перед вікнами, а самі розійшлися. Ховала поліція.

З газетної хроніки

I

Герой, від імені якого ведеться розповідь, сидить у своїй самотній кімнаті, перебираючи папери, давні записи. Він згадує голос дівчини, яка іноді приходила до його вікна, дивуючись, що він закривається сам у кімнаті, неначе чернець.

Герой підіймається і починає блукати кімнатою. Шкільне подвір'я перед вікном заросло бур'яном, будівлі старі, з розваленим дахом. Колись він приїхав сюди вперше. На подвір'ї його зустрічає сторож, показав кімнату, потім пішов. Героєві було сумно: знову доводиться звикати до нового місця, приживатися тут, щоб потім зірватися та піти ще кудись. Потім поринає в читання.

II

Вранці учителя відвідав місцевий дяк. Він розповідає, що піп тут здирник, людина сварлива. Дяк Запорожець з ним не мириться.

III

До вчителя приходить Андрій Маркович, якого він спочатку зустрічає непривітно, а потім змінює своє ставлення до цього чоловіка.

IV

У якесь свято вчитель знайомиться з Тетяною, яка прийшла до Андрія Марковича по книжки. До цього герой вже чув про неї, що співає в церковному, хорі, у голові вітер, вчилася у міській школі, охоча до жартів.

Тетяна виявилась красивою дівчиною, з цікавістю розглядала вона вчителя. Андрій Маркович дратує її згадкою про імпровізований театр, дівчина соромиться. Андрій хвалить її співочий талант. Учитель теж чує її спів, він у захваті.

V

Вчителі працюють у школах. Вечорами сходяться, жартують між собою. Особливою вигадливістю вирізняється Тетяна.

VI

Минули осінь і зима. Навесні Тетяна прийшла в село і розповіла Андрієві Марковичу, що збирається ставити "Наталку Полтавку", запросила його грати Петра.

VII

Учителі цілими днями сидять за книжками, перемовляючись між собою. Ввечері приходить Тетяна. Вона неначе чимсь стривожена. У театрі були гості зі столиці, які вітали її після спектаклю, запевняли, що має великий талант, пообіцяли взяти у місто вчитись.

Тетяна мріє поїхати вчитись. Ліля Віталіївна, попечителька багатьох шкіл у повіті, обіцяла допомогти дівчині. Вчителі радіють за неї.

VIII-IX

Учителі переживають за долю Тетяни, яка палко покохала панича. Андрій жаліє її, передбачаючи, чим це закінчиться. Його дратує те, що молодий учитель ревниво засуджує дівчину.

Коли пані закрила театр, Тетяна їде з паничем у місто.

X

З розмови Андрія Марковича з матір'ю Тетяни дізнаємося, що дівчина повернулася з міста прибита горем. Перші дні вона не могла навіть говорити, відмовлялася їсти. Але потім трохи отямилася. Мати їй не дорікає.

XI

Тетяна працювала на городі. Побачивши її, Андрій Маркович намагається розрадити дівчину в її горі.

XII-XIII

Тетяна стала ніби якоюсь переляканою, говорила тихо, не жартувала. Зробилася зовсім буденною. Піп не пускав тепер її у півчу, театр було забито дошками.

Дівчина вважає, що їй нічого більше чекати у цьому житті. Граючи в театрі, вона почула в собі велику силу, яку тепер у неї відібрано.

На селі та в церкві на Тетяну показували пальцем, судили її.

Одного разу вона заспівала в церкві на повну силу, але панотець вигнав її, осоромив перед людьми, назвав негідницею.

Люди вважали, що батюшка вчинив несправедливо, жорстоко. Невдовзі до церкви забігла Гнатиха, яка розказала, що в хаті Тетяни порозкидано всі речі, а самої дівчини ніде немає.

Тетяна повісилася.

XVI

Гурт людей ніс небіжчицю до церкви. Серед людей ішов змарнілий Андрій. Піп відмовився ховати Тетяну. Труну залишили у нього на подвір'ї.

XV

У селі та в учительській хаті запанував сум. Довго вони розмовляли про Тетяну, про її долю, про тяжку долю талановитих людей з народу.

Критика, коментарі до твору, пояснення (стисло):

В центрі повісті — трагедія молодої талановитої дівчини з народу, людини, яка шукала життя світлого, справжнього, щасливого, яка хотіла віддавати свій талант людям. Коли вже не мала змоги грати в театрі, здавалося їй, що знайде себе в коханні, та коханий одурив її. Не дали дівчині й співати. А останньою краплею страждань Тетяни стало прилюдне її осоромлення в церкві. Чутлива душа не могла витримати наруги.

Тетяна говорила, що отримує насолоду, граючи в театрі для людей. В цьому

виливала вона свою душу, бачила сенс життя. Але дівчину позбавили повітря, відібравши змогу творити. А це для творчої людини гірше смерті.